

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

HOSPODÁRENIE V ŠPECIFICKÝCH PODMIENKACH PRÍMESTSKÝCH REKREAČNÝCH LESOV MESTA BRATISLAVY

Ing. Vladimír Kutka
Riaditeľ
Mgr. Rudolf Ivičič
Zástupca riaditeľa

Úvod

- Príspevková organizácia mesta „Mestské lesy v Bratislave“ bola zriadená 1. júla 1994.
- Hlavná úloha - spravovať lesný majetok, s dôrazom na zabezpečenie po pracovných a víkendových rekreačných a športových aktivít obyvateľov mesta.
- 2964,77 ha - lesy osobitného určenia
- 56,61 ha - lesy ochranné
- Osobitný režim hospodárenia v mestských lesoch je v plnej miere prispôsobený rekreačným funkciám lesov.
- Zámer mesta - vytvoriť lesopark s rekreačnou, športovou a oddychovou funkciou.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Dnešné témy

- Špecifické podmienky limitujúce hospodárenie
- Komunikácia s verejnosťou
- Lesné hospodárstvo
- Diferencované, prírode blízke hospodárenie
- Poľovníctvo a rybárstvo
- Rekreácia a šport
- Otázky a odpovede

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Špecifické podmienky limitujúce hospodárenie

- Lesohospodárska činnosť je limitovaná požiadavkami vyplývajúcimi zo zabezpečenia rekreačných funkcií lesa a požiadavkami ochrany prírody. Technologické postupy pri ťažbe, približovaní a doprave dreva sú permanentne prispôsobované.
- V roku 1976 dalo mesto Bratislava vypracovať generálny plán lesoparku 16 000 ha
- Hlavný zdroj príjmov - tržby za predanú drevnú hmotu, ktorej výroba je výsledkom podnikateľskej (v našom prípade vedľajšej činnosti).
- Ďalšie zdroje - príspevok mesta na hlavnú činnosť – zabezpečenie rekreačnej a športovej funkcie lesoparku, tržba z prenájmu zverených nehnuteľností.
- Doplnkový zdroj financovania - transfery zo štátneho rozpočtu a fondov Európskej únie.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Špecifické podmienky limitujúce hospodárenie

- Všetky činnosti vykonávame dodávateľským spôsobom, dodávateľské firmy vyberáme spôsobom verejného obstarávania.
- Potok Vydrica územie európskeho významu NATURA 2000 výmera 7,1 ha, CHVÚ 200 ha
- Záujem ochranárov vyhlasovať veľkoplošné rezervácie 480 ha v centre lesoparku, maloplošné -ochrana bociana čierneho.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Komunikácia s verejnosťou

- Mestské lesy v Bratislave vedú rozsiahlu komunikáciu s verejnosťou.
- Špecifickou zvláštnosťou oproti štandardným lesným podnikom je to, že pri lesohospodárskej činnosti intenzívne komunikujeme s mimovládnyimi organizáciami najmä tým spôsobom, že ich prizývame na konzultácie pri tvorbe programu starostlivosti o les, pri auditoch certifikácie lesa a pri vyznačovaní ťažby dreva.
- Rovnako spolupracujeme s organizátormi hromadných športových alebo kultúrnych podujatí, ktoré sa realizujú na našom území.

Lesné hospodárstvo

- Hospodárenie v lesoch sa stále intenzívnejšie prispôsobuje rekreačným funkciám územia.
- LHP v decéniu 1996 – 2005 predpokladal rúbaňové hospodárstvo podrastovým hospodárskym spôsobom.
- V LHP na decénium 2006 - 2015 sa uplatňuje podrastový hospodársky spôsob v malých skupinách kotlíkového charakteru do výmery 0,20 ha a účelový výber.
- Celková plánovaná výška ťažby v decéniu 1996 – 2005 bola 200 568 m³, z toho obnovná ťažba 167 737 m³ a výchovná ťažba 32 831 m³ na ploche 1 077,79 ha, prerezávky boli plánované na ploche 181,03 ha.
- Celková plánovaná výška ťažby v decéniu 2006 – 2015 je 177 986 m³, z toho obnovná ťažba 134 403 m³ a výchovná ťažba 43 583 m³ na ploche 1 142,48 ha, prerezávky sú plánované na ploche 265,94 ha.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Lesné hospodárstvo

- Obnovná ťažba má klesajúci trend, výchovná ťažba má rastúci trend.
- Drevinové zastúpenie: 51% buk, 18% dub, 11% hrab, 4 % smrek, 3% lipa, 3% javor, 1% jelša, 9% ostatné.
- Ťažbové zásahy sú nasmerované k cieľu dosiahnuť vekovo a druhovo diferencované lesné porasty. Pri výbere jednotlivých stromov na ťažbu preferujeme stromy s dominantným zastúpením v lesných porastoch a ponechávame stromy, ktoré sú početne menej zastúpené, týmto spôsobom usilujeme o dosiahnutie čo najväčšej biodiverzity v lesnom prostredí.
- Mierny pokles celkovej plánovanej ťažby v porovnaní s predchádzajúcim decéniom je spôsobený ponechaním časti lesa bez zásahu z dôvodu vytvorenia reprezentatívnych vzoriek lesných ekosystémov. V zmysle štandardov FSC je to reprezentatívna vzorka lesného ekosystému tzv. referenčná plocha. Na území Lesoparku je 9 bez zásahových území. Ich celková výmera je 120,56 ha, čo je 3,99 % spravovaného územia.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Diferencované, prírode blízke hospodárenie

- Snažíme sa dosiahnuť druhovo a vekovo diferencované lesné porasty s vysokou estetickou hodnotou. Stratégia obnovy lesa smeruje k nepretržitej obnovnej dobe.
- Najkrajšie stromy so stabilným koreňovým systémom ponechávame v poraste na dožitie. Cenné listnáče, všetky druhy ihličnatých stromov a stromy so zvláštnym tvarom kmeňa vylučujeme z ťažby, aby svojou prítomnosťou vytvárali atraktívne a estetické kompozície.
- Na obnovu lesných porastov využívame prirodzené zmladenie. Likvidácia holín umelým zalesnením prichádza do úvahy iba vo výnimočných prípadoch ak holina vznikne nečakane, napríklad z dôvodu veternej kalamity, požiaru.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Diferencované, prírode blízke hospodárenie

- Umelé zalesnenie používame aj v prípade doplnenia prirodzeného zmladenia drevinou, ktorá v zmladení chýba, aby sme zvýšili druhovú rôznorodosť lesného porastu.
- Vo výchove lesných porastov do 50 rokov využívame metódu negatívneho výberu, čiže odstraňujeme tie stromy, ktoré v poraste nechceme. V porastoch starších ako 50 rokov postupujeme metódou pozitívneho výberu, čiže uvoľňujeme priestor stromom, ktoré chceme v poraste ponechať.
- V roku 2007 sme získali certifikát FSC, ktorý verifikuje našu snahu o prírode blízke hospodárenie v lesných porastoch a dodržiavanie zásad ochrany prírody. Od októbra 2012 sme už audit neobnovili, nakoľko z držby certifikátu sme nemali žiadny výrazný úžitok.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Poľovníctvo

- V obvode Mestských lesov Bratislava sa nachádza režijný poľovnícky revír, ktorého hranice sú totožné s hranicami užívania lesov.
- Výkon práva poľovníctva zabezpečuje organizácia vlastnými zamestnancami a prostredníctvom predaja povoleniek na odstrel.
- Normované stavy pre jeleniu zver sú 19 ks, danieliu 10 ks, mufloniu 8 ks, srnčiu 112 ks a diviačiu 43 ks. V poľovníckej sezóne 2012/2013 sme ulovili 3 kusy jelenej, 14 kusov danialej, 27 kusov srnčej a 150 kusov diviačej zveri.

MESTSKÉ LESY
V BRATISLAVE

Poľovníctvo

- Pôvodný plán lovu diviakov sme operatívne zvýšili o 100 %, pretože premnožené diviaky minulý rok prenikali hlboko do zastavaného územia mesta a robili škody na majetku občanov, poškodzovali najmä oplotenie pozemkov a úrodu poľnohospodárskych plodín.
- Mestské lesy každý rok organizujú spoločné poľovačky na diviaky v pracovných dňoch, aby sa predišlo kolíziám s rekreujúcou sa verejnosťou.
- V revíri sa nachádzajú nasledovné poľovnícke zariadenia: Políčka pre zver 7 ks na ploche 3,22 ha, krmidlá pre jeleniu zver 3 ks, srnčiu zver 25 ks a 32 posedov.

Rybárstvo

- Spravujeme spolu 7 vodných nádrží, na dvoch z nich je zriadený rybársky revír a sú prenajaté Slovenskému rybárskemu zväzu, na ostatných je lov rýb vykonávaný spôsobom podnikania v osobitnom režime.

Rekreácia a šport

- Poskytované rekreačné služby každým rokom narastajú, tak do rozsahu, ako aj kvality.
- Občania využívajú veľmi obľúbený voľno časový areál Partizánska lúka (rekonštrukcia v r. 2006, obr. 1) na okraji Lesoparku tak intenzívne, že budeme musieť rozšíriť kapacitu parkovacích plôch. Súčasná kapacita parkoviska vytvoreného počas generálnej rekonštrukcie areálu je 150 miest a je úplne nedostatočná.

Obr. 1
Areál Partizánska lúka

Rekreácia a šport

- Ďalšie obľúbené rekreačné areály Kačín (rekonštrukcia v r. 2008, obr. 2), Krasňany (rekonštrukcia v r. 2012, obr. 3) sa tešia stále väčšiemu záujmu.
- Celé územie lesoparku je vybavené početným mobiliárom: altánky 51 ks, stoly 174 ks, lavice 335 ks, koše na smeti 122 ks, orientačné mapy 19 ks, mostíky 17 ks a stolnotenisové stoly 6 ks. Zariadenia sú rozmiestnené hlavne na rekreačných lúčkach, ktorých máme spolu 29,66 ha.

Obr. 2
Areál Kačín

Obr. 3

Areál Pod Horárňou Krasňany

Rekreácia a šport

- Cyklisti okrem lesných ciest a vyznačených chodníkov majú možnosť využívať aj:
  - špeciálnu zjazdovú trať „Rohatka“ – downhill pre zjazdových profesionálov
  - krosovú trať „Cerová dráha“ - singeltrack po vrstevnici cez rôznoveké lesné porasty.
- Pre návštevníkov sme vybudovali aj:
  - náučný chodník orientovaný na kultúrnohistorické pamiatky Hornej mlynskej doliny, faunu a flóru nachádzajúcu sa na našom území
  - dendrologický náučný chodník poskytujúci verejnosti cenné a odborné informácie.

Ďakujem za pozornosť